Lietas arhīva Nr. CA-0159-18/24
ECLI:LV:RAT:2018:0124.C30370315.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2018.gada 24.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Marika Bebriša
tiesnese Lauma Volberga un tiesnesis Juris Freimanis
ar tiesas sēdes sekretāri Līgu Krumholci,
piedaloties atbildētāja /pers. C/ pilnvarotai pārstāvei zvērinātais advokātei Anitai Bērzonei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA "Abisso" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 12.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa:

[1.] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā sākotnējā prasītāja SIA "STUVA" (turpmāk arī prasītāja) cēlusi prasību pret /pers. C/ (turpmāk arī atbildētājs) par parāda piedziņu, kas 2016.gada 29.septembrī izteikta jaunā redakcijā, kurā pamatojoties uz 2003.gada 21.oktobra Ministru kabineta noteikumu 585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 8.[1] pantu un Civillikuma 1587.pantu prasītāja lūdz tiesu no atbildētāja piedzīt parādu 1693,93 EUR, kā arī visus tiesāšanās izdevumus.

[2.] 2015.gada 24.jūlijā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros atbildētājs prasību neatzīst un norāda, ka prasītāja neievēro Grāmatvedības likuma 2.pantu, savā grāmatvedībā neatspoguļojot visus izdevumus un attaisnojošos dokumentus.

Atbildētājs ar prasītāju darba līgumu noslēdza 2014.gada 8.jūlijā un uzsāka darbu kā /amats/. Atbildētājs darba uzdevumos brauca uz Poliju, Čehoslovākiju, Vāciju, Lietuvu, Igauniju, pārvadājot dažādas kravas. 2014.gada 2.decembrī atbildētājs atgriezies no reisa. Jauna darba uzdevuma nebija, kad atbildētājs vērsās pie vadības, uzņēmuma izpilddirektors paziņoja, ka viņš ir atlaists no darba ar 2014.gada 5.decembri. Rīkojums par atlaišanu netika izsniegts un netika doti jauni darba uzdevumi. Atbildētājs uzskata, ka viņam atlaižot no darba bija jāizmaksā darba alga 770 EUR un par to nosūtījis prasītājai iesniegumu, taču darba alga netika neizmaksāta.

2014.gada 30.decembrī atbildētājs vērsies Valsts darba inspekcijā ar iesniegumu, kur saņēmis atbildi, ka jāvēršas tiesā, kā arī saņēmis prasītājas pilnvarotās pārstāves paskaidrojumus, no kura redzams, ka viņa avansa norēķina atskaites pēc braucieniem no 2014.gada 13.novembra līdz 2014.gada 21.novembrim un no 2014.gada 24.novembra līdz 2014.gada 2.decembrim, ir iesniegtas un atrodas grāmatvedībā.

Citējot Darba likumu 125.pantu, 129.panta pirmo, otro daļu, 78.pantu otro daļu atbildētājs norādījis, ka nav informēts par rīkojumu par ieturējumu veikšanu, jo atbildētājam par to netika paziņots, bet saņemot aploksni, atbildētājs konstatējis, ka tajā bija divas baltas lapas. Atbildētāja uzskata, ka faktiski nekādas pārmaksas nav un lūdz prasību noraidīt.

[3.] **Ar** Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 12.oktobra **spriedumu prasība apmierināta**, piedzenot no atbildētāja prasītājas labā parādu 1693,93 EUR un tiesas izdevumus 258,79 EUR, kā arī atzīstot prasītājai tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no piedzītās, bet nesamaksātās parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei. **Spriedums pamatots ar šādiem motīviem:**

[3.1.] Pirmās instances tiesa nodibināja, ka 2014.gada 8.jūlijā pušu starpā tika noslēgts Darba līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kura 2.2. un 2.3.punktu atbildētājs bija pieņemts darbā par /amats/ar algu atbilstoši stundas tarifu likmei /summa/ stundā (lpp. 8-9).

[3.2.] Atreferējot Darba likuma 28.panta pirmajā un otrajā daļā noteikto, tiesa no prasības pieteikumam pievienota prasītājas norēķinu konta pārskata par laika periodu no 2014.gada 1.jūlija līdz 2015.gada 29.janvārim, konstatēja, ka prasītāja pušu darba tiesisko attiecību laikā pārskaitījusi uz atbildētāja norēķinu kontu naudas līdzekļus kopā 8058 EUR apmērā norēķiniem par maksas ceļiem ārvalstīs un degvielai, kā arī darba samaksai un komandējuma naudai (lpp. 36-38).

No 2014.gada 24.novembra kases izdevumu ordera Nr. /numurs/(lpp.34) tiesa konstatēja, ka atbildētājs no prasītājas saņēmis avansa summu 662 EUR apmērā. savukārt 2014.gada 1.augusta kases izdevumu orderis Nr. /numurs/ (lpp. 35) pierāda avansa summas 371 EUR apmērā izmaksu.

Tādējādi tiesa secinājusi, ka atbildētājs pavisam kopā no prasītājas ir saņēmis naudas summu 9091 EUR apmērā, kas izriet arī no prasītājas iesniegtā parāda atšifrējumā (lpp. 69-70).

Tiesa nodibināja, ka atbildētāja paša iesniegtais konta pārskats par laika periodu no 2014.gada 7.jūlija līdz 2014.gada 5.decembrim (lpp. 49-52) apliecina, ka atbildētājs ir saņēmis prasītājas aprēķinā norādītas naudas summas.

[3.3.] Tiesa no prasības pieteikuma konstatēja, ka avansa summas atbildētājam izsniegtas, pamatojoties uz 2003.gada 21.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 8.[1] punktu, lai atbildētājs iztērētu minēto summu nolūkā iegādāties saimnieciskās darbības vajadzībām noteiktus pakalpojumus vai preces (degviela, ceļu apmaksa, transportlīdzekļa eļļa utt.).

Tiesa nodibināja, ka saskaņā ar lietas materiālos esošajiem avansu norēķiniem (lpp. 16-31) prasītāja ir saņēmusi atbildētāja avansa atskaites, kurās minētās summas arī atbildētājs nav apstrīdējis.

Tiesa konstatēja, ka prasītāja norādījusi, ka atbildētāja parāds ir 1693,93 EUR, jo par šīs summas izlietojumu viņš nav iesniedzis nekādus izdevumus pamatojošus dokumentus (atskaites).

[3.4.] Atreferējot Darba likuma 78.panta pirmās daļas 2.punkta, kā arī otrās un trešās daļas noteikumus, tiesa nodibināja, ka 2014.gada 3.decembrī prasītāja nosūtījusi atbildētājam paziņojumu Nr.03-12/14-1 par atskaitīšanos par izsniegto summu 1761,10 EUR apmērā uzņēmumam saskaņā ar avansa norēķinu. Paziņojumā lūgts ne vēlāk kā līdz 2014.gada 17.decembrim iesniegt prasītājai avansa norēķinu, pievienojot izdevumu apliecinošus dokumentus. Paziņojums atbildētājam nosūtīts ar ierakstīto vēstuli (lpp. 39-41).

[3.5.] Atreferējot Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 2.punkta, kā arī 8.[1] punkta noteikumus, tiesa atzina, ka šo noteikumu izpratnē (8.[4] punkts) skaidrās vai bezskaidrās naudas avanss ir maksājums fiziskajai personai – uzņēmuma darbiniekam, valdes vai padomes loceklim, īpašniekam, dalībniekam vai biedram – uzņēmuma saimniecisko darījumu nodrošināšanai no uzņēmuma kases (skaidrā nauda) vai šīs personas bankas kontā no uzņēmuma bankas konta (bezskaidrā nauda), lai šī persona veiktu vienu vai vairākus maksājumus saskaņā ar doto uzdevumu (piemēram, komandējuma, preču iegādes vai pakalpojumu izmantošanas izdevumu segšanai).

Saskaņā ar minēto noteikumu 27.punktu uzņēmuma vadītājs var patstāvīgi izvēlēties grāmatvedības reģistru veidu, saturu, skaitu un sagatavošanas veidu (grāmatvedības kārtošanas formu), ņemot vērā konkrētā uzņēmuma struktūru, saimnieciskās darbības raksturu un apstrādājamās informācijas apjomu. Izņēmums ir gadījumi, ja attiecīga grāmatvedības reģistra veidu, saturu un sagatavošanas veidu reglamentē konkrēts normatīvais akts.

[3.5.1.] Tiesa konstatēja, ka prasītāja norāda, ka atbildētājam bija jāiesniedz dokumenti (atskaites) par naudas līdzekļu izlietošanu, ievērojot šādu kārtību: par avansa summām avansieri iesniedz grāmatvedībā avansa norēķinu, pievienojot izdevumu apliecinošus dokumentus, sanumurētus avansa norēķina ierakstīta secībā; ja izsniegtā avansa summa pārsniedz izlietoto, tad neizlietotā summa tiek atmaksāta uzņēmuma kasē pēc uzņēmuma vadītāja pieprasījuma; visām avansa norēķinu personām obligāti ir jāatskaitās grāmatvedībā par naudas līdzekļu izlietošanu; par avansa norēķinu personai izsniegtajam naudas summām uzņēmuma darbinieks sagatavo avansa pārskatu (avansa norēķins) par naudas līdzekļu izlietošanu un šim pārskatam pievieno attaisnojuma dokumentus, kas apliecina naudas izlietošanas faktu; visas summas, kas nav apstiprinātas grāmatvedībā ar attaisnojuma dokumentiem un netiek atzītas par izdevumiem saistītiem ar uzņēmuma saimniecisko darbību uzskatāmas par darbinieka parādu uzņēmumam; avansa norēķina iesniegšanas grāmatvedībā termiņš ir pārskata mēneša pēdējās darba dienas datums, bet ne vēlāk kā nākošā mēneša 10.datums.

[3.5.2.] Konstatējot, ka pierādījumi tam, ka atbildētājs ir veicis minēto summu samaksu, lietā nav, pirmās instances tiesa vadījās no Darba līguma p.3.2. un p.3.5.

Tiesa uzskatīja, ka atbildētājs avansa norēķiniem saņemtos naudas līdzekļus 1693,93 EUR apmērā, kas viņam izsniegti atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumu Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" p.8.4., uzņēmuma labā nav izlietojis, jo atbildētājam, kuram bija uzticēta uzņēmuma nauda, bija jārūpējas par izdevumu detalizētu uzskaiti, kā arī jāvāc izdevumus attaisnojoši dokumenti, kā to nosaka minēto Ministru kabineta noteikumu 8.1, 8.2 un 8.3. punkts.

Tāpat tiesa atzina, ka atbildētājs, pretēji minētajam, naudas līdzekļu izlietojuma attaisnojošus dokumentus par visu viņam izsniegto summu, nav iesniedzis.

[3.5.3.] Pamatojoties uz minēto, tiesa atzina, ka nav pamata apšaubīt prasītājas norādītos apstākļus par to, ka atbildētājs ir saņēmis no prasītājas naudas līdzekļus izdevumiem, kas saistīti ar prasītājas saimniecisko darbību, taču atbildētājs grāmatvedības kārtošanas noteikumos noteiktajā kārtībā nav iesniedzis prasītājai avansa norēķinus par summu 1693,93 EUR.

[3.6.] Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai parādu 1693,93 EUR apmērā.

Vienlaicīgi, apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, tiesa noteica, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 258,79 EUR, kas sastāv no valsts nodevas proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai 254,09 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem 4,70 EUR.

Tāpat tiesa atzina, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 195.panta noteikumiem, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, norādāmas prasītāja tiesības par laiku no sprieduma stāšanās spēkā līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no pamatsummas 1693,93 EUR (Civillikuma 1753., 1756., 1765.pants).

[4.] Par tiesas spriedumu **atbildētājs** (turpmāk arī - apelātors) **iesniedzis apelācijas sūdzību, kurā pārsūdz pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā,** norādot šādus apelācijas argumentus:

[4.1.] Apelātors norādījis, ka tiesa nav ņēmusi vērā atbildētāja sniegtos paskaidrojumus, bet nepamatoti priekšroku devusi prasītājas iesniegtajiem pierādījumiem, tai skaitā prasītājas sastādītajiem pārskatiem, kas pilnā mērā neatspoguļo faktisko stāvokli.

[4.2.] Apelātors uzskata, ka pirmās instances tiesa nav vērtējusi pārskata neatbilstību bankas konta izdrukām.

Piemēram, no pārskata konstatējams, ka apelātoram veikts maksājums 2014.gada 7.oktobrī, savukārt no bankas pārskata konstatējams, ka tā bijusi darba alga. Apelātora ieskatā no pārskata redzams, ka 9.oktobrī norādīts maksājums par kuru jāatskaitās, savukārt no bankas konta izraksta redzams, ka prasītāja veikusi norēķinu ar apelātoru. Minētie apstākļi atkārtojas arī citās pozīcijās.

[4.3.] Apelātors uzskata, ka tas fakts, ka prasītāja neievēro Grāmatvedības likuma 2.panta noteikumus, nenorādot grāmatvedībā visus izdevumus un attaisnojošus dokumentus, nepierāda apelātora parādsaistības.

Tāpat apelātors uzskata, ka saistībā ar naudu, kas paredzēta uzdevumu izpildei, viņš ir iesniedzis visus čekus, kvītis, t.i., dokumentus, kas pierāda ar konkrētu mērķi veiktos maksājumus, savukārt darba alga, kas apelātoram neizprotamu iemeslu dēļ apzīmēta kā darba alga un norēķinu summa, bija par darba veiktā samaksa, kas viņa ieskatā nav jāatdod atpakaļ.

[4.4.] Apelātors norādījis, ka ar prasītāju darba līgumu noslēdzis 2014.gada 8.jūlijā un uzsācis strādāt par autovadītāju. Vienlaicīgi, noslēdzot darba līgumu, apelātoram likts parakstīt iesniegumu par atlaišanu no darba pēc paša vēlēšanās un ievērojot to, ka apelātoram bijis nepieciešams darbs, viņš šādam nosacījumam piekritis.

[4.4.1.] Darba uzdevumos apelātors devies uz Poliju, Čehoslovākiju, Vāciju, Lietuvu, Igauniju, pārvadājot dažādas preces. 2014.gada 2.decembrī apelātors atgriezies no reisa un, konstatējot jaunu uzdevumu neesamību, vērsies pie uzņēmuma izpilddirektora, kas paziņojis par atlaišanu ar 2014.gada 5.decembri.

Rīkojumu par atlaišanu apelātors nav saņēmis, kā arī netika saņēmis jaunus darba uzdevumus.

[4.4.2.] Apelātors uzskata, ka atlaižot no darba, viņam bija jāizmaksā darba alga 770 EUR. 2014.gada 5.decembrī apelātors nosūtījis prasītājam iesniegumu, kurā lūdzis izmaksāt darba algu, taču tas netika darīts.

[4.4.3.] 2014.gada 30.decembrī apelātors vērsās Valsts darba inspekcijā, kurā saņēmis arī prasītājas pilnvarotās pārstāves /pers. G/ paskaidrojumus, no kuriem redzams, ka viņš iesniedzis avansa norēķina atskaites pēc brauciena no 2014.gada 13.novembra līdz 2014.gada 21.novembrim, kā arī no 2014.gada 24.novembra līdz 2014.gada 2.decembrim.

Apelātors norāda, ka par naudas summas ieturējumiem viņam nav paziņots, jo viņš saņēmis aploksni, kurā atradās divas baltas lapas, kā rezultātā nav ievēroti Darba likuma 78.panta otrās daļas noteikumi.

[4.4.4.] Apelātors uzskata, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka faktiski nekādas pārmaksas nav. Turklāt lietā nav pierādījumu par darba algas, komandējuma naudas, atvaļinājuma un citu viņam pienākušos izmaksu aprēķinu. Kaut gan apelātors iesniedzis bankas kontu izrakstus, tiesa vadījusies no prasītāja sagatavotā pārskata.

[4.5.] Apelātors uzskata, ka prasītāja cēlusi prasību tiesā, jo apelātors vērsās Valsts darba inspekcijā. Izbeidzot darba tiesiskās attiecības, apelātoram nepastāvēja parādsaistības, jo prasītāja nav nokārtojusi parādsaistības, neizmaksājot apelātoram darba algu.

Saistībā ar apstākļiem ar atbrīvošanu no darba apelātors norādījis, ka prasītāja viņu faktiski atlaidusi no darba 2014.gada 5.decembrī, ko apliecina tas, ka turpmāk netika doti darba uzdevumi. Prasītājas skaidrojums, ka darba tiesiskās attiecības nav izbeigtas, apelātora ieskatā nav patiess.

Apelātora ieskatā nav patiess ir arī prasītājas apgalvojums saistībā ar 2014.gada 5.decembra nosūtītā iesnieguma saņemšanas faktu, jo nosūtīšanas faktu apliecina tikai pasta kvīts.

[5.] Rīgas apgabaltiesā saņemti prasītāja rakstveida paskaidrojumi, kuros prasītāja lūdz noraidīt apelātora iesniegto apelācijas sūdzību.

Prasītāja paskaidrojusi, ka pušu darba attiecības izbeigtas ar 2014.gada 5.decembri.

Prasītāja apgalvo, ka iesniegusi visus pierādījumus, kas norāda, ka apelātors neiesniedza grāmatvedībā avansa norēķinu. Prasītājas grāmatvede sastādījusi parāda aprēķinu, kurā norādīts, ka: prasītāja saņēmusi naudas summas, kas atspoguļotas kreisajā kolonnā (saņemts), labajā kolonā savukārt norādīts kāda summa ir izlietota, bet kolonna - "Dokuments" norāda kādiem mērķiem minētā summa tika izmaksāta vai izlietota.

Prasītāja norāda, ka izmaksājusi apelātoram naudu, kuras vēlāk novirza vai norēķina summām, ja fiziska persona iesniedz par saņemto norēķinu summu attaisnojošus dokumentus vai darba algai (ja attaisnojoši dokumenti netika iesniegti), kas izriet no kolonas - "Izlietots".

Prasītāja uzskata, ka apelātors nav iesniedzis nekādus dokumentus, saskaņā ar kuriem viņš atskaitās par naudas līdzekļi 1693,93 EUR iztērēšanu, kā rezultātā tika celta šī prasība. Pretrunas starp bankas izdrukā norādīto informāciju un ar parāda aprēķinu prasītāja nekonstatē.

Vienlaicīgi prasītāja uzskata, ka apelācijas sūdzība sastādīta formāli, neievērojot Civilprocesa likuma 416.panta pirmās daļas 5.punkta noteikumus, savukārt iesniegta, lai nepildītu tiesas spriedumu.

[6.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 11.oktobra lēmumu sākotnējais prasītājs SIA "Stuva" aizstāts ar prasītāju SIA "Abisso".

[7.] Uz apelācijas instances tiesas sēdi, par kuras laiku un vietu lietas dalībniekiem bija paziņots Civilprocesa likuma 56.panta kārtībā, bija ieradusies atbildētāja pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte. Prasītājas SIA "Abisso" pilnvarotā pārstāve uz tiesas sēdi nebija ieradusies, bet tiesā saņemts iesniegums, kurā lūgts tiesu izskatīt minēto lietu bez pārstāves klātbūtnes.

Izvērtējot minētos apstākļus Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nepastāv Civilprocesa likuma 209.pantā paredzētie nosacījumi, kas uzliek tiesai par pienākumu atlikt lietas izskatīšanu un lietu iespējams izskatīt bez prasītājas SIA "Abisso" pārstāves klātbūtnes, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156. panta pirmās daļas noteikumiem.

Apelātora pilnvarotā pārstāve apelācijas sūdzību uzturēja, savukārt prasību neatzina un lūdza to noraidīt, papildus sniedzot paskaidrojumus Civilprocesa likuma 166.panta kārtībā.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi lietas dalībnieces tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, izvērtējusi prasības un apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi visus pierādījumus, atzīst, ka prasība ir noraidāma, bet apelācijas sūdzība apmierināma, šādu iemeslu dēļ.

[8.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Ņemot vērā apstākli, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā, tad arī prasība apelācijas kārtībā tiek izskatīta pēc būtības pilnā apmērā, atbilstoši apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem.

[9.] Lietā netiek apstrīdēti pirmās instances tiesas nodibinātie fakti, ka 2014.gada 8.jūlijā pušu starpā noslēgts Darba līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kura p.2.2. un p.2.3. atbildētājs pieņemts darbā par /amats/, nosakot viņam darba algu atbilstoši stundas tarifu likmei /summa/stundā.

Lietā nav strīda par faktu, ka pušu darba tiesiskās attiecības pārtrauktas ar 2014.gada 5.decembrī.

Tā kā lietā nav celtas atbilstošas prasības, tad Civillietu tiesas kolēģija nepievēršas darba tiesisko attiecību un darba samaksas izmaksas jautājumiem.

[10.] Lietā nav strīda par faktu, ka atbildētājs, izpildot darbu, patstāvīgi devies komandējumos.

Prasītāja ir cēlusi prasību par parāda piedziņu 1693,93 EUR apmērā, norādot, ka minētais parāds izveidojies tālab, ka atbildētājs nav iesniedzis dokumentus (atskaites) par saņemtās naudas izlietošanu, kas pretrunā ar Ministru kabineta 2013.gada 21.oktobra noteikumu Nr. 585 „Noteikumi par

grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 8.[1] punkta noteikumiem.

Atbildētājs neapstrīd, ka no prasītājas saņēmis naudu, lai iegādātos prasītājas saimniecisko darbību vajadzībām noteiktus pakalpojumus vai preces (degviela, ceļu apmaksa, transportlīdzekļa ekļa u.t.t.), kā arī lietā nav strīds, ka saņemto naudu atbildētājs ir izlietojis, bet nepiekrīt, ka būtu saņēmis no darba devējas naudas līdzekļus darba uzdevumu izpildei vairāk nekā iztērējis darba izpildei.

Lietā strīds faktiski pastāv par to, vai atbildētājs ir izlietojis saņemto naudu atbilstoši prasītāja dotajam uzdevumam un iesniedzis attaisnojošus dokumentus, kas pierāda naudas izlietošanu atbilstoši mērķim un vai prasībā minētā summa uzskatāma par atbildētāja kā darbinieka parādu prasītājai.

[10.1.] Prasītāja norāda, ka atbildētājam darba uzdevumu veikšanai tika izmaksātas naudas summas, par kuru izlietojumu viņš esot atskaitījies tikai daļēji, paliekot parādā 1693,93 EUR.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka prasītāja kā darba devēja lietā nav sniegusi nevienu pietiekami saprotamu aprēķinu, no kura būtu redzams, kādas tad summas izmaksātas atbildētājam un kāds ir izmaksāto summu pamatojums.

Salīdzinot atbildētāja iesniegtās bankas konta pārskata datus ar prasītājas iesniegtajiem avansa norēķina datiem Civillietu tiesas kolēģija secina šādus apstākļus: Avansa norēķins no 2014.gada 15.jūlija (lietas lapa 16), norāda, ka darba devējs nav izmaksājis atbildētājam 60 EUR; Avansa norēķins no 2014.gada 31.jūlija (lietas lapa 17) norāda, ka izsniegtajā avansa daļā ir iekļauta darba alga 300 EUR (lietas lapas 49-50, konta izraksts), bet atskaitot no darba uzdevumiem izmaksātajām summām izdevumus, nav konstatējama 432 EUR izmaksa; Avansa norēķins no 2014.gada 8. augusta (lietas lapa 18) norāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 430 EUR (lietas lapas 49-50,konta izraksts), bet atskaitot no darba uzdevumiem izmaksātajam summām izdevumus, redzams, ka darba devējs nav izmaksājis 146,36 EUR; Avansa norēķins no 2014.gada 18. augusta (lietas lapa 19) parāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 100 EUR, (lietas lapas 49-50, konta izraksts), bet atskaitot no darba uzdevumiem izmaksātajām summām izdevumus, nav redzama summas 541 EUR izmaksa; Avansa norēķins no 2014.gada 3.septembra (lietas lapa 21) parāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 165 EUR (lietas lapas 49-50, konta izraksts) un tādējādi atskaitot no darba uzdevumiem izmaksātajām summām izdevumus, nav konstatējama 946,18 EUR izmaksa; Avansa norēķins no 2014.gada 15.septembra (lietas lapa 22) parāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 335 EUR (lietas lapa 49-50, konta izraksts), bet atskaitot no darba uzdevumiem izmaksātajām summām izdevumus, konstatējama summas 1190 EUR neizmaksa.

Avansa norēķins no 2014.gada 29.septembra (lietas lapa 23) pierāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 385 EUR (lietas lapas 49-50, konta izraksts), kā arī maksājums 34,23 EUR kontā (lietas lapas 49-50, konta izraksts) nav ieskaitīts, un tādējādi, atskaitot no darba uzdevumiem izmaksātajām summām izdevumus, redzama summas 1486,06 EUR apmērā neizmaksa.

Avansa norēķins no 2014.gada 6.oktobra (lietas lapa 24) parāda, ka avanss nav izsniegts; Avansa norēķins no 2014.gada 16.oktobra (lietas lapa 25) norāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 400 EUR (lietas 49-50, konta izraksts), Avansa norēķins no 2014.gada 25.oktobrī (lietas lapa 26) pierāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta summa 115 EUR, kura kontā (lietas 49-50, konta izraksts) nav ieskaitīta; Avansa norēķins no 2014.gada 3.novembra (lietas lapa 27) parāda, ka izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 385 EUR (lietas lapas 49-50, konta izraksts), bet atskaitot izdevumus no darba uzdevumiem izmaksātajām summām, konstatējama summas 1858,97 EUR neizmaksa.

Tāpat konstatējams, ka arī Avansa norēķinā no 2014.gada 8.novembra (lietas lapa 28) izsniegtajā avansa daļā iekļauta darba alga 315 EUR; bet Avansa norēķinā no 2014.gada 21.novembra (lietas lapa 29)veiktajā avansa daļā iekļauta darba alga 329 EUR, (lietas lapa 49-50, konta izraksts), bet maksājums 55,08 EUR kontā nav ieskaitīts.

Minētie finanšu dokumenti parāda, ka prasītājs darba uzdevumu veikšanai paredzētajos izdevumos ieskaitījis darba algu, pie tam lielākā apmērā nekā prasības summa 1693,93 EUR, bet par tās izlietojumu darbiniekam darba devējam atskaites nav jāsniedz.

Tāpat par avansa maksājumu uzdevumu veikšanai, nav uzskatāmas summas, kuras minētas Avansa norēķinā no 2014.gada 16.oktobra, jo uzrādītās summas 606 EUR, 40 EUR un 65 EUR ir norēķins ar darbinieku.

[10.2.] Lietā konstatējams, ka 2014.gada 30. decembrī atbildētājs vērsies Valsts darba inspekcijā ar iesniegumu par darba tiesību pārkāpumiem.

Valsts darba inspekcija 2015.gada 31.martā sniegusi atbildi, ka šāds pušu strīds izšķirams tiesā. Vienlaicīgi no Valsts darba inspekcijas atbildētājs saņēmis arī SIA "STUVA" pilnvarotās pārstāves /pers. G/ paskaidrojumus, no kuriem redzams, ka Valsts darba inspekcijai minētā persona paskaidrojusi, ka /pers. C/ iesniedzis avansa norēķina atskaites par braucieniem no 2014.gada 13. novembra līdz 2014.gada 21.novembrim un no 2014.gada 24. novembra līdz 2014.gada 2.decembrim, kuras paliek grāmatvedībā (lietas lapas 53-57).

Minētie apstākļi Civillietu tiesas kolēģijas izpratnē pierāda faktu, ka SIA "STUVA" neievēro Grāmatvedības likuma 2. panta prasības un neatspoguļo savā grāmatvedībā visus izdevumus un tos pamatojošos dokumentus, jo nevar būt tiesiska un normatīvajiem aktiem atbilstoša situācija, kurā viena uzņēmuma amatpersonas sniedz diametrāli pretējus viedokļus par grāmatvedības dokumentu uzskaiti.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija secina, ka atbildētāja paskaidrojumos minētie apstākļi atbilst patiesībai un darba devējs regulāri palicis parādā atbildētājam par ar uzdevuma izpildi taisītajiem izdevumiem, savukārt izmaksātā darba alga un norēķins pierāda, ka darba devējs norēķinājās ar darba ņēmēju, izmaksājot viņam darba algu nevis avansa maksājumus. Minētie apstākļi rada pamatu uzskatīt, ka prasītāja izdarītie norēķini faktiski nesakrīt ar izmaksātajām summām un konstatējama summa, kura pārsniedz prasības summu un kura nav uzskatāma par avansa maksājumu, nesamaksa.

Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka no lietas materiāliem izriet, ka par summām, kuras bijušas paredzētas atsevišķu uzdevumu izpildei, atbildētājs ir iesniedzis norēķinus un tos apliecinošus dokumentus (čekus, kvītis u.c.), savukārt summas, kuras faktiski izmaksātās kā darba alga, atbildētājam pamatojums nav jāsniedz, jo to neparedz neviena tiesību norma.

[10.3.] Darba likumu 78.panta otrā daļa nosaka, ka šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā paredzētajos gadījumos darba devējs var dot rakstveida rīkojumu par ieturējumu izdarīšanu ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no pārmaksātās summas izmaksas dienas vai avansa atmaksāšanai noteiktā termiņa izbeigšanās dienas. Par šāda rīkojuma izdošanu darba devējs nekavējoties paziņo darbiniekam.

Prasītāja norāda, ka šāds rīkojums izdots un nosūtīts atbildētājam un šo faktu apliecina Latvijas pasta paziņojums (lietas lapa 41). Atbildētājs noliedz rīkojuma esamību, paskaidrojot, ka viņš 08.12.2014. saņēmis aploksni, kurā bijušas divas baltas lapas.

Ņemot vērā apstākli, ka prasītāja nav atspēkojusi šos atbildētāja apgalvojumus, kopsakarā ar apstākli, ka prasītājas 2014.gada 3.decembra rīkojumā nav minēti konkrēti periodi par kādiem norēķinu atskaites nav saņemtas, Civillietu tiesas kolēģija kritiski vērtē prasītājas rīkojuma atbilstību Darba likumu 78.panta otrajā daļā noteiktajam termiņam.

[11.] Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav konstatējami prasībā norādītie apstākļi, proti nav pierādīts, ka atbildētājs būtu nepamatoti saņēmis no atbildētāja kādas naudas summas, par kurām nav sniegti attaisnojoši dokumenti.

Minētie apstākļi rada pamatu prasības noraidīšanai un apelācijas sūdzības apmierināšanai.

Saistībā ar pirmās instances tiesas spriedumu Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tajā izdarītie secinājumi neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem un

tādējādi apelācijas instances tiesā radies pamats pretēja nolēmuma taisīšanai.

[12.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[12.1.] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tā kā prasība apelācijas instancē ir noraidīta pilnībā, ir radies pamats no prasītājas par labu atbildētājam piedzīt tā samaksāto valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 254,09 EUR apmērā.

[12.2.] Civilprocesa likuma 44.panta trešā daļa noteic, ka gadījumā, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta 1.daļas 1.punkta a) apakšpunktu izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 EUR, atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.

Atbildētājs lūdzis piedzīt no prasītājas arī izdevumus par advokāta sniegtajiem pakalpojumiem. Lietā konstatējams, ka zvērināta advokāte Anita Bērzone atbildētājam abu instanču tiesās sniegusi juridisku palīdzību par konkrētās civillietas vešanu par summu 150 EUR.

Ievērojot to, ka prasība noraidīta pilnībā, atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta 1.daļas 1.punkta a) apakšpunkta prasībām, no prasītājas atbildētāja labā piedzenami izdevumi par zvērināta advokāta juridisko palīdzību lietas vešanā to faktiskajā apmērā t.i., 150 EUR, apmērā.

[12.3.] Vienlaikus saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otrās daļas un Civilprocesa likuma 39.panta noteikumiem no prasītājas valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi).

Kopējie izdevumi abu instanču tiesās sastāda 26,42 EUR, bet ņemot vērā, ka prasītāja, ceļot prasību, bija samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, atlikusī iepriekš nesamaksātā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu summa ir 21,72 EUR apmērā un tā piedzenama no prasītājas.

[13.] Civilprocesa likuma 204^1. pants nosaka, ka tiesa taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, nosaka termiņu, kas nevar būt garāks par desmit dienām, sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 430., 432., 434.pantiem Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

prasību noraidīt.

Piedzīt no SIA "Abisso", reģistrācijas Nr. 40103937531, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus, ko veido valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu 254,09 EUR (divi simti piecdesmit četri *euro,* 09 centi) un ar lietas vešanu saistītie izdevumi 150 EUR (viens simts piecdesmit *euro*), kopā piedzenot 404,09 EUR (četri simti četri *euro*, 09 centi).

Piedzīt no SIA "Abisso", reģistrācijas Nr. 40103937531, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 21,72 EUR (divdesmit viens *euro,* 72 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami – Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas numurs LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un civillietu identificējoša informācija.

Dokumenti, kas apliecina maksājumu izdarīšanu valsts ienākumos, iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Noteikt prasītājai termiņu tiesāšanās izdevumu samaksai sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanas dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā. Pilns spriedums sastādīts 2018.gada 7.februārī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja M. Bebriša

Tiesneši L.Volberga

J.Freimanis